

STATUTY

NORMY OGÓLNE

1. Normy prawne zawarte w niniejszym tomie obowiązują wiernych, którzy mają na terenie Archidiecezji Poznańskiej stałe lub czasowe zamieszkanie i aktualnie na nim przebywają (zob. KPK, kan. 12 § 3).

2. Zawarte w niniejszym tomie postanowienia, które służą porządkowi publicznemu lub określają formalności związane z aktami prawnymi albo dotyczą rzeczy nieruchomości położonych w Archidiecezji Poznańskiej, obowiązują także podróżnych, którzy znajdują się aktualnie na jej terenie (KPK, kan. 13 § 2 p. 2).

3. Uchyła się wszystkie dotychczasowe normy prawne wydane przez Arcybiskupa Metropolity Poznańskiego i jego poprzedników, które nie zostały włączone do niniejszego tomu lub pozostają w sprzeczności z obowiązującymi postanowieniami. Uchyła się tym samym ustawodawstwo Synodu Archidiecezji Poznańskiej z 1968 roku, które dotąd w dużej mierze porządkowało jej życie.

4. Lokalne zwyczaje kościelne istniejące dotąd i dozwolone przez powszechne prawo kościelne zachowują nadal swoją moc, o ile w niniejszym tomie nie zostały wyraźnie uchylone.

5. Prawo autentycznej interpretacji, zmian poszczególnych norm zawartych w niniejszym tomie, uzupełniania nowymi przepisami oraz dyspensowania od ich zachowania w pojedynczych przypadkach należy do Arcybiskupa Metropolity Poznańskiego, zwanego dalej Arcybiskupem Poznańskim.

6. Normy prawne obowiązujące w Archidiecezji Poznańskiej wydawane po promulgacji niniejszego tomu będą ogłaszane w urzędowym organie Archidiecezji Poznańskiej, tj. w „Miesięczniku Kościelnym Archidiecezji Poznańskiej”.

Część I

LUD BOŻY

7. W Kościele wiernymi są ci, którzy przez chrzest zostali wszczępieni w Chrystusa i uczestniczą w Jego potrójnej funkcji: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej dla wypełnienia misji, jaką Bóg zlecił Kościołowi (zob. KK 31; KPK, kan. 204 § 1).

8. Wśród wiernych należących do Kościoła wyróżnia się duchownych i świeckich. Spośród jednych i drugich wywodzą się tacy, którzy profesją rad ewangelicznych, przez śluby lub inne święte więzy, uznane i zatwierdzone przez Kościół, w sposób szczególny poświęcają się Bogu pomagając w zbawczej misji Kościoła (zob. KPK, kan. 207). Ich wspólne prawa i obowiązki określa prawo kanoniczne (zob. KPK, kan. 208–223).

1. ARCYBISKUP POZNAŃSKI

9. Arcybiskup Poznański, który jako członek Kolegium Biskupów, podziela troskę o wszystkie Kościoły, winien przede wszystkim dobrze zarządzać własnym Kościołem partykularnym, jako częścią Kościoła powszechnego. Jest on widzialnym źródłem i fundamentem jedności w swojej archidiecezji, sprawując rządy nad powierzoną sobie częścią Ludu Bożego (zob. KKK 886).

10. Pasterska władza rządzenia polega na ojcowskim kierowaniu działaniem Ludu Bożego (zarówno indywidualnym, jak i zespołowym) prowadzącym do celu nadprzyrodzonego. Do zakresu tej władzy

należy wszystko, co się odnosi do administracji i karności kościelnej. Nakłada to na Arcybiskupa Poznańskiego obowiązek zorganizowania życia społecznego Archidiecezji Poznańskiej, przeprowadzenia podziału administracyjnego, czuwania nad całością, czyli koordynowania poszczególnych funkcji oraz zapewnienia odpowiedniej kontroli nad nimi.

11. Z uwagi na to, że Arcybiskup Poznański kieruje powierzoną sobie częścią Ludu Bożego, musi on zatroszczyć się o zachowanie prawa powszechnego, co oznacza również wykluczenie nadużyć w zakresie karności kościelnej. Winien mieć staranie o jedność całego Kościoła, stąd jest obowiązany dbać o utrzymanie karności wspólnej całemu Kościołowi, powinien domagać się przestrzegania wszystkich przepisów kościelnych (zob. KPK, kan. 392 § 1). Arcybiskup Poznański ma obowiązek czuwania, by do dyscypliny kościelnej nie wkradły się nadużycia, zwłaszcza w zakresie posługi słowa, sprawowania sakramentów i sakramentaliów, kultu Boga i świętych, jak również zarządzania dobrami materialnymi (zob. KPK, kan. 392 § 2).

12. Arcybiskup Poznański winien popierać różne formy apostołstwa oraz czuwać nad tym, by w całej Archidiecezji Poznańskiej lub w obrębie jej poszczególnych okręgów pod jego kierownictwem wszystkie dzieła apostołskie realizowane były w sposób skoordynowany, z zachowaniem jednak właściwego charakteru każdego z nich (zob. KPK, kan. 394 § 1). Arcybiskup Poznański jako rządcą Archidiecezji Poznańskiej, w załatwianiu wszystkich spraw o charakterze prawnym występuje w jej imieniu (zob. KPK, kan. 393).

13. Arcybiskup Poznański w kierowaniu powierzoną sobie Archidiecezją Poznańską potrzebuje stałej pomocy ze strony specjalnie powołanych instytucji i wykwalifikowanych osób, pozostających z nim w ściślejszej łączności, wykonujących pod jego nadzorem zlecone sobie zadania natury pasterskiej, administracyjnej i sądowej.

2. BISKUPI POMOCNICZY

14. Każdego z biskupów pomocniczych Arcybiskup Poznański ustanawia wikariuszem generalnym lub biskupim.

15. Wikariuszowi generalnemu przysługuje naczelne miejsce w Kurii Metropolitalnej. Jego zadaniem jest wspomaganie Arcybiskupa Poznańskiego w zarządzaniu całą Archidiecezją Poznańską, zgodnie z odpowiednimi przepisami kanonicznymi (zob. KPK, kan. 475 § 1). Wikariusz generalny posiada władzę zwyczajną, ale zastępczą i to tylko wykonawczą. Jest ona złączona z jego urzędem i wykonywana nie we własnym imieniu, lecz w imieniu Arcybiskupa Poznańskiego. Wikariusz generalny nie posiada władzy ustawodawczej ani sądowej.

3. PREZBITERZY I DIAKONI

16. Jezus Chrystus jest tym, którego Ojciec namaścił Duchem Świętym i którego ustanowił „Kapłanem, Prorokiem i Królem”. Cały Lud Boży uczestniczy w tych trzech funkcjach Chrystusa i ponosi odpowiedzialność za posłanie i służbę, jakie z nich wynikają (KKK 783). Dla zachowania jedności założonego przez siebie Kościoła Chrystus Pan powołał kolegium Apostołów i powierzył im, pod zwierzchnictwem Piotra, władzę nauczania, uświęcania i kierowania Kościołem. Pełnię tej władzy otrzymują biskupi jako następcy Apostołów, uczestniczą zaś w niej prezbiterzy, którzy stanowią grono współpracowników i pomocników biskupa.

Normy ogólne

17. Prezbiterzy pełniący posługę na terenie Archidiecezji Poznańskiej, zarówno diecezjalni, jak i należący do instytucji życia konsekrowanego oraz stowarzyszeń życia apostołowskiego, tworzą jedno prezbiterium. Powinni oni uznawać Arcybiskupa Poznańskiego za swego ojca, ze czcią okazywać mu posłuszeństwo oraz znać i stosować w życiu to, co na temat praw i obowiązków osób duchownych zawarte jest w Kodeksie Prawa Kanonicznego (KPK, kan. 273–289). Arcybiskup Poznański zaś, świadomy roli kapłanów jako nieodzownych współpracowników, otacza ich pasterską miłością jako swych synów i przyjaciół.

18. Wszyscy prezbiterzy winni w duchu wiary wypełniać polecenia Ojca Świętego, Arcybiskupa Poznańskiego i innych przełożonych. Mają też obowiązek dołożyć starań, by również wierni z szacunkiem i zaufaniem odnosili się do hierarchii Kościoła powszechnego i lokalnego, wprowadzając w życie ich rozporządzenia wydane zgodnie z prawem.

19. Wszyscy prezbiterzy pełnią posługę duszpasterską wobec wiernych Kościoła katolickiego, zmierzając do pogłębiania ich życia religijnego. Winna jednak cechować ich postawa otwarta, pełna zrozumienia dla osób wątpiących czy o innych przekonaniach oraz gotowość do konstruktywnej wymiany poglądów zarówno w obrębie własnej wiary, jak i w ramach dialogu ekumenicznego, międzyreligijnego czy światopoglądowego.

Sprawowanie sakramentów świętych

20. Sprawowanie sakramentów świętych, a przede wszystkim Eucharystii, powinno być najważniejszą czynnością każdego z kapłanów, dlatego należy zadbać o ich właściwe przygotowanie – zarówno duchowe, jak i liturgiczne. Pomoże to uniknąć niedbalstwa i pośpiechu, powierzchowności i rutyny.

21. Prezbiterzy sprawując sakrament pokuty i pojednania utożsamiają się w sposób szczególnie z Chrystusem miłosiernym, dlatego powinni poświęcać czas i siły słuchaniu spowiedzi wiernych, unikając przy tym formalizmu i pamiętając, że ta posługa miłosierdzia przynosi również nieocenione owoce ich własnemu życiu.

Troska o własne uświęcanie

22. – § 1. Kapłani mają obowiązek troszczyć się o własne uświęcenie, pogłębianie ducha modlitwy i umiłowanie Kościoła. Nieodzownym warunkiem postępu na tej drodze jest regularne korzystanie z sakramentu pojednania połączone z kierownictwem duchowym, modlitwa liturgiczna, modlitwa osobista, lektura Pisma Świętego i studium dokumentów Magisterium Kościoła.

§ 2. W trosce o własne uświęcenie nie może zabraknąć w życiu kapłanów właściwie rozumianego umartwienia chrześcijańskiego. Przez pokutę i zadośćuczynienie prezbiterzy winni wynagradzać Bogu za grzechy własne oraz innych i w ten sposób dążyć do pełnej wspólnoty duchowej z cierpiącym za wszystkich Chrystusem.

23. Każdy kapłan, świadom wielkości swego powołania, winien wyróżniać się godnym zachowaniem i unikać sytuacji oraz miejsc, w których jego obecność mogłaby budzić zgorszenie.

24. Kapłani diecezjalni są zobowiązani uczestniczyć w rekolekcjach kapłańskich: do 10. roku kapłaństwa – każdego roku, po 10. roku – co dwa lata, przy czym zachęca się ich do uczestniczenia w rekolekcjach co roku (zob. Aneksy: *Regulamin rekolekcji kapłańskich w Archidiecezji Poznańskiej*). Kapłani przynależący do instytutów życia konsekro-

wanego i stowarzyszeń życia apostołskiego uczestniczą w rekolekcjach stosownie do przepisów obowiązujących w ich wspólnotach.

25. W pielęgnowaniu osobistej świętości i ducha prawdziwego braterstwa w Chrystusie kapłanom pomagają stowarzyszenia formacyjne, jak: Unia Apostolska Kleru, Unia Kapłanów Chrystusa Sługi czy Unia Misyjna Kleru oraz grupy skupiające duchownych w ramach ruchów religijnych.

26. – § 1. Wszyscy kapłani są zobowiązani do permanentnej formacji intelektualnej i ascetycznej (zob. Aneksy: *Formacja stała prezbiterów Archidiecezji Poznańskiej*). Zaleca się, by prócz osobistego studium podejmowali także studia podyplomowe na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w ramach: studium licencjacko-doktoranckiego, studium pedagogicznego czy studium rodziny. Młodzi prezbiterzy, którzy nie podejmują studiów podyplomowych, są zobowiązani do udziału w spotkaniach wykładowo-warsztatowych w ramach Studium Formacji Prezbiterów.

Formacja
intelektualna
i ascetyczna

§ 2. Kapłani, którzy podczas studiów na Wydziale Teologicznym UAM uzyskali ogólną ocenę co najmniej dobry i przez dwa lata pracowali w duszpasterstwie, mogą zgłosić Arcybiskupowi Poznańskiemu chęć odbycia dalszych studiów specjalistycznych.

§ 3. Wszyscy członkowie prezbiterium Archidiecezji Poznańskiej powinni uczestniczyć w okresowych dniach skupienia, konferencjach dekanalnych i rejonowych oraz w spotkaniach formacyjnych. Z powyższych spotkań, organizowanych na terenie Archidiecezji Poznańskiej, zwolnieni są kapłani odbywający aktualnie studia specjalistyczne poza terenem Archidiecezji, a także mieszkający poza nią.

27. – § 1. W ciągu roku kapłani Archidiecezji Poznańskiej mają sposobność wyrazić jedność ze swoim Pasterzem podczas święceń kapłańskich, wielkoczwartkowej Mszy św. Krzyżma oraz kolejnej rocznicy ingresu Arcybiskupa Poznańskiego. Zwłaszcza w dwóch ostatnich uroczystościach winni uczestniczyć także kapłani należący do instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego.

§ 2. Wszystkich kapłanów zachęca się również do udziału w spotkaniach kursowych organizowanych z racji rocznicy święceń, w jubileuszach kapłańskich, odpustach czy imieninach.

§ 3. Szczególną okazją do wyrażania jedności kapłańskiej jest udział w pogrzebach kapłanów i odprawienie za zmarłego Mszy św. Wszyscy prezbiterzy diecezjalni są zobowiązani do odprawienia jednej

Mszy św. za każdego zmarłego kapłana również, wtedy gdy nie mogą uczestniczyć w jego pogrzebie.

Celibat 28. Celibat przyjęty jako szczególny dar Boży, jest naśladowaniem sposobu życia Chrystusa Pana i pozwala kapłanowi całkowicie oddać się na służbę Bogu i ludziom (zob. KPK, kan. 247 § 1; PDV 23). Duchowni winni zatem unikać wszystkiego, co naraża na niebezpieczeństwo ich czystość, a także może być zgorszeniem dla wiernych.

Środki materialne 29. – § 1. Autentyczność posługi zapewnić może jedynie kapłan nieprzywiązany do rzeczy materialnych. Posiadane środki materialne, jako słuszne wynagrodzenie za pracę, powinny wystarczać na zaspokojenie potrzeb życiowych kapłana oraz na wynagrodzenie osób pełniących dla nich posługę.

§ 2. Kapłani winni dzielić się własnymi środkami z potrzebującymi i świadczyć na cele ogólne Kościoła (zob. Aneksy: *Dekret o uposażeniu proboszcza i wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*).

§ 3. Podstawą utrzymania prezbiterów są środki, jakie otrzymują od społeczności, wśród której posługują. Rodzi to obowiązek wiernych do utrzymania swoich duszpasterzy. Kapłani ze swej strony powinni wystrzegać się oznak próżności i luksusu (zob. KPK, kan. 282).

Strój duchowny 30. – § 1. Prezbiter powinien być rozpoznawalny nie tylko przez swoją postawę, lecz także przez strój, dzięki któremu dla świata staje się znakiem obecności Kościoła.

§ 2. Zwyczajnym strojem kapłańskim jest sutanna, którą prezbiter winien nosić podczas pełnienia czynności duszpastersko-liturgicznych. W pozostałych sytuacjach strojem duchownym może być tzw. „strój krótki”, czyli ciemny garnitur oraz koszula z koloratką.

Postawa wobec innych kapłanów 31. Przykazanie miłości bliźniego i roztropność duszpasterska, służąca owocnemu posługiwaniu kapłańskiemu, domagają się szacunku dla godności kapłańskiej, wzajemnego braterstwa i gotowości niesienia pomocy. Należy wspomagać błędzących gorliwą modlitwą, własnym przykładem, a w razie potrzeby także upomnieniem braterskim.

32. W stosunku do kapłanów pozbawionych częściowo lub całkowicie prawa wykonywania władzy święceń i jurysdykcji należy: zachęcać ich do przyjęcia w duchu wiary decyzji władzy kościelnej, podtrzymywać w nich ufność w miłosierdzie Boże, współpracować w uporządkowaniu spraw ich sumienia.

33. Duchowni powinni powstrzymywać się od tego wszystkiego, co wprost nie przystoi ich stanowi, oraz unikać tego, co chociaż nie jest nieprzyzwoite, jednak obce jest stanowi duchownemu. Zabrania się im przyjmowania publicznych urzędów, z którymi łączy się udział w wykonywaniu władzy świeckiej, oraz przynależności do partii lub stronnictw politycznych (zob. KPK, kan. 285 § 1– 3, kan. 287 § 2).

Czynności obce duchownym

34. Prezbiterom Archidiecezji Poznańskiej bez zgody Arcybiskupa Poznańskiego nie zezwala się na:

Czynności wymagające zgody

- a) podejmowanie zarządu dóbr należących do osób świeckich lub świeckich urzędów, z którymi łączy się obowiązek składania rachunków;
- b) poręczanie majątkiem kościelnym (zob. KPK, kan. 285 § 4);
- c) uprawianie handlu lub dokonywanie transakcji finansowych osobiście lub przez innych, na korzyść własną lub innych (zob. KPK, kan. 286);
- d) zaciąganie kredytów na rzecz parafii czy innej instytucji kościelnej;
- e) zakładanie spółek lub fundacji;
- f) wnoszenie jakiegokolwiek sprawy do sądu świeckiego;
- g) przyjmowanie oficjalnych odznaczeń pozakościelnych;
- h) wyjeżdżanie z Polski poza miesiącami wakacyjnymi;
- i) trudnienie się leczeniem.

35. Na prowadzenie działalności gospodarczej na rzecz parafii trzeba uzyskać aprobatę Kurii Metropolitalnej.

36. Każdy kapłan musi uzyskać zgodę Arcybiskupa Poznańskiego na zatrudnienie przez innego pracodawcę niż Archidiecezja Poznańska.

37. Prezbiterowi, który z rozmysłem uparcie odmawia wykonywania zarządzeń Arcybiskupa Poznańskiego, działa przeciw położonym kościelnym podważając ich autorytet lub przeszkadza w wykonywaniu jurysdykcji kościelnej, będzie udzielone upomnienie lub nagana (zob. KPK, kan. 1339).

38. – § 1. Miejscem zamieszkania księży Archidiecezji Poznańskiej jest probostwo, wikariat lub inne miejsce wskazane lub zaaprobowane przez Arcybiskupa Poznańskiego.

Miejsce zamieszkania

§ 2. Prezbiterzy mają prawo do godziwych warunków zamieszkania. Za takie należy uznać samodzielne mieszkanie z kuchnią lub aneksem kuchennym i łazienką.

§ 3. Koszty związane z zamieszkaniem w budynkach parafialnych regulują odrębne dokumenty (zob. Aneksy: *Status proboszcza w Archidiecezji Poznańskiej i Status wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*), a także umowy indywidualne między proboszczem i rezydentem zaaprobowane przez Kurię Metropolitalną.

§ 4. Remonty mieszkań służbowych w parafii są wykonywane na koszt parafii. Decyzję o ich przeprowadzeniu podejmuje zawsze proboszcz. Remonty mieszkań służbowych należących do Archidiecezji Poznańskiej wykonuje się na koszt Archidiecezji, a decyzję o ich przeprowadzeniu podejmuje Ekonom Archidiecezji Poznańskiej, po konsultacji z Archidiecezjalną Radą Ekonomiczną.

39. Kapłani innych diecezji, instytutów życia konsekrowanego lub stowarzyszeń życia apostołskiego, mający zamiar zamieszkać na terenie Archidiecezji Poznańskiej, winni uzyskać na to zgodę własnego biskupa lub przełożonego oraz aprobatę Arcybiskupa Poznańskiego. Adres zamieszkania winni podać zarówno właściwemu przełożonemu, jak i Arcybiskupowi Poznańskiemu.

40. Zarówno na zamieszkanie, jak i na zameldowanie osób świeckich na probostwie wymagana jest zgoda Kurii Metropolitalnej. Osoby, które uzyskały taką zgodę i zamieszkały na probostwie, nie mogą ingerować w sprawy należące do kompetencji proboszcza i współpracujących z nim księży.

41. Kapłani winni praktykować życie wspólnotowe. Pracujący w tej samej parafii mają obowiązek razem stołować się i – na ile warunki pozwalają – wspólnie się modlić. Winni też uczestniczyć regularnie w cotygodniowych spotkaniach wszystkich duszpasterzy dla omówienia bieżących spraw parafii.

Urlopy 42. Każdemu kapłanowi przysługuje prawo do miesięcznego urlopu wypoczynkowego w danym roku. Urlop ten powinien być wykorzystany na sposób ciągły lub z przerwami, w miesiącach letnich (zob. KPK, kan. 533 § 2–3).

§ 1. Wnioski o urlop kierują do Kurii Metropolitalnej tylko proboszczowie, którzy podają osobę zastępcy w obowiązkach proboszczowskich (w przypadku księży dziekanów także w obowiązkach dziekańskich).

§ 2. Wikariusze uzgadniają urlop z proboszczem, który powiadamia Kurię Metropolitalną o terminie urlopu wikariuszy oraz o adresie

kontaktowym (wystarczy telefon), pod którym w razie konieczności będzie można nawiązać kontakt z wikariuszem.

§ 3. Wnioski o urlop proboszczów i powiadomienie o wakacjach wikariuszy mogą być przedstawione na jednym piśmie. Należy je przesłać do Kurii Metropolitalnej najpóźniej do 1 czerwca.

43. Prośby o zastępstwa należy składać w Kurii Metropolitalnej najpóźniej do 1 czerwca. W pierwszej kolejności będzie się zarządzać sytuacjom najbardziej palącym (szpitale, pomoc kapłanom chorującym, wyjątkowe sytuacje duszpasterskie).

Zastępstwa wakacyjne

44. Neoprezbiterzy zobowiązani są do miesięcznego zastępstwa wakacyjnego. Po uzgodnieniu terminu zastępstwa z proboszczem parafii, do której zostali skierowani, przesyłają tę informację do Kurii Metropolitalnej.

45. Księża zatrudnieni na Wydziale Teologicznym UAM, a nie związani pisemną umową z parafią, w której zamieszkują, zobowiązani są do czterech sobotnio-niedzielnich zastępstw w innych parafiach. Terminy oddane na ten cel w lipcu i sierpniu należy przekazać najpóźniej do 1 czerwca do Kurii Metropolitalnej, która wskaże parafię zastępstwa.

46. Moderatorzy Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w lipcu lub sierpniu są zobowiązani do miesięcznego dyżuru w Seminarium. Terminy dyżurów należy ustalić do końca czerwca z rektorem Arcybiskupiego Seminarium Duchownego.

47. Księża skierowani na studia poza Archidiecezją Poznańską zobowiązani są do miesięcznego zastępstwa na terenie Archidiecezji Poznańskiej, dlatego mają obowiązek do 1 czerwca przesłać do Kurii Metropolitalnej informację, który miesiąc przeznaczają na zastępstwo. Z tej posługi mogą być zwolnieni księża uczestniczący w czasie wakacji w kursach językowych.

48. Wszystkim kapłanom przysługuje prawo do jednego dnia wolnego w tygodniu. Dzień ten należy uzgodnić z bezpośrednim przełożonym. Ze względu na poważne racje duszpasterskie i katechetyczne prawo to może ulec zawieszeniu. Zostaje ono zawieszane zawsze w letnich miesiącach wakacyjnych.

Dni wolne

49. O wyjeździe zorganizowanym – poza okresem wakacyjnym – należy zawsze pisemnie powiadomić Arcybiskupa Poznańskiego. Kapłani uczący w szkole winni przedstawić pisemną zgodę dyrektora szkoły.

50. O wyjazdach służbowych należy odpowiednio wcześniej powiadomić bezpośredniego przełożonego.

51. Kapłan diecezjalny, za zgodą swojego bezpośredniego przełożonego, może prowadzić rekolekcje w swojej lub innej parafii. Ze względu na troskę o właściwe wypełnianie obowiązków wynikających z pełnionego w Archidiecezji Poznańskiej urzędu zabrania się prowadzenia więcej niż 4 cykli rekolekcyjnych w roku.

52. Wszystkim kapłanom wolno korzystać, za zgodą bezpośredniego przełożonego, z doraźnych wyjazdów trwających 2–7 dni. Czas ten należy jednak odliczyć od przysługującego w miesiącach letnich miesięcznego urlopu wypoczynkowego.

53. Kapłanom zatrudnionym w duszpasterstwie parafialnym, składającym wizytę kolędową, przysługuje prawo do dodatkowych 5 dni wolnych w miesiącach zimowych.

Testament 54. Każdy kapłan Archidiecezji Poznańskiej po objęciu urzędu proboszcza lub ukończeniu 40. roku życia jest zobowiązany sporządzić testament.

55. Testament winien być sporządzony w formie przepisanej prawem cywilnym (zob. KC, 941–985). Istnieją dwie formy sporządzenia testamentu zwykłego, tzn. testament własnoręczny i testament notarialny.

Testament własnoręczny § 1. 1. Kapłanów Archidiecezji Poznańskiej zachęca się, by sporządzali testament własnoręczny, który winien zawierać wyrazy wdzięczności wobec Boga i Kościoła za dar kapłaństwa, słowa umocnienia dla bliźnich, będące skutkiem przemyśleń wynikających z pogłębionego życia duchowego, oraz rozporządzenie swoimi dobrami materialnymi.

§ 1. 2. Testament własnoręczny musi być w całości spisany ręcznie i winien zawierać: wskazanie spadkobiercy, określenie majątku spadkowego, ustanowienie wykonawcy testamentu, wskazanie miejsca pogrzebu, miejsce i datę sporządzenia testamentu oraz własnoręczny podpis (zob. Aneksy: *Wzór testamentu kapłana*).

§ 2. Jeśli zamierza się sporządzić testament notarialny, należy zwrócić się do kancelarii notarialnej i tam, zgodnie z wskazaniami notariusza, dokonać rozporządzenia swoim majątkiem, stosując się do obowiązującego prawa cywilnego.

Testament notarialny

§ 3. 1. Specjalną formą testamentu jest testament ustny. Może on być sporządzony i jest dopuszczalny jedynie wówczas, gdy istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo gdy wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. W tych wypadkach spadkodawca może wyrazić swoją ostatnią wolę ustnie wobec trzech świadków obecnych jednocześnie.

Testament ustny

§ 3. 2. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w następujący sposób: jeden ze świadków spisze oświadczenie ustne spadkodawcy, najpóźniej przed upływem roku od jego złożenia, podając miejsce i datę sporządzenia pisma. Pismo to podpisują: spadkodawca i wszyscy świadkowie lub co najmniej dwóch z nich.

§ 3. 3. Świadcami testamentu ustnego nie mogą być osoby przewidziane na spadkobierców lub zapisobierców.

§ 3. 4. Testament ustny traci ważność za życia spadkodawcy z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego.

56. Testament może zawierać zapisy lub polecenia. Zapis jest to zobowiązanie spadkobiercy do przekazania części majątku osobie wskazanej przez spadkodawcę w testamencie. Polecenie natomiast jest to zobowiązanie spadkobiercy do wykonania jakiejś czynności. Zarówno zapis, jak i polecenie zależą od woli spadkodawcy, a więc nie muszą być zamieszczone w testamencie.

Zapisy i polecenia testamentowe

57. W testamencie (poza zapisem lub poleceniem) nie należy wyraźnie przeznaczać określonych przedmiotów spadku, gdyż udział w spadku będzie wówczas zależał od wartości zapisanych przedmiotów. W takim przypadku w postępowaniu sądowym konieczna byłaby wycena poszczególnego przedmiotu – także przez biegłych sądowych – co byłoby połączone z trudnościami i dużymi kosztami.

58. Należy wyraźnie wyznaczyć jednego spadkobiercę. W przypadku powołania w testamencie więcej niż jednego spadkobiercy cały majątek przypada tym spadkobiercom w odpowiedniej części, np. jeśli jest ich trzech, stają się współwłaścicielami całego majątku spadkowego

Spadkobiercy

każdy do 1/3. Majątek spadkowy powinien zostać podzielony przez spadkobierców według ich uznania (zwłaszcza jeżeli są to przedmioty z natury nie do podzielenia, np. obraz, telewizor itp.) Spadkobiercy mogą to uczynić w drodze ugody lub w postępowaniu sądowym. Można również zapisać jednemu ze spadkobierców większy udział w spadku (np. mojemu bratu NN. zapisuję 3/4 mego majątku spadkowego, a ks. NN. 1/4 spadku).

Zachowek **59.** Powołanym do spadku z ustawy, a więc żyjącym rodzicom zmarłego celibatariusza, przysługuje zachowek (zob. KC 991–1011). Żądanie zachowku należy do uprawnionych. Roszczenie takie przedawnia się po upływie trzech lat od dnia ogłoszenia testamentu.

Wykonawca testamentu **60.** Wykonawca testamentu po śmierci spadkodawcy zarządza majątkiem spadkowym, spłaca ewentualne długi, wykonuje zapisy i polecenia oraz wydaje spadkobiercom majątek zgodnie z treścią testamentu i przepisami prawa cywilnego (zob. KC 986–990).

Zalecenia szczegółowe **61.** Testament należy umieścić w kopercie zamkniętej, zatytułowanej:

„W tej kopercie znajduje się mój testament”

Podpis: .....

Miejsce i data: .....

i zdeponować u Kanclerza Kurii Metropolitalnej w Poznaniu.

62. Kapłani sporządzający testament winni pamiętać, by sprzęt liturgiczny i inne przedmioty przeznaczone do kultu, będące własnością osobistą, przekazać w formie zapisu lub polecenia na rzecz Kościoła.

63. Rozporządzając dobrami materialnymi należy pamiętać o swoim dobru duchowym przeznaczając stosowną kwotę na odprawienie Mszy św. gregoriańskiej, a także na wsparcie celów kościelnych wymagających aktualnie szczególnej pomocy.

64. W testamencie można wyrazić swoją wolę odnośnie uroczystości pogrzebowych i kaznodziei, a także wskazać miejsce pochówku.

Odwołanie testamentu **65.** Odwołanie aktualnego testamentu może nastąpić przez:

- a) jego wyraźne odwołanie (np. „Mój testament z dnia xx odwołuję lub czynię nieważnym”),
- b) dokonanie istotnych zmian w testamencie,

c) sporządzenie nowego testamentu o innej treści i dacie.

66. Testament należy aktualizować przynajmniej co 10 lat. Zmiana miejsca zamieszkania nie powoduje konieczności zmiany testamentu.	Aktualizowanie testamentu
67. Wszelkie kwestie wątpliwe dotyczące przyjęcia lub odrzucenia spadku oraz inne, związane z wprowadzeniem w życie ostatniej woli spadkodawcy, należy rozstrzygać zgodnie z przepisami prawa cywilnego (zob. KC 1012–1057).	Zalecenie końcowe

A. DZIEKANI

68. Dziekani należą do najbliższych współpracowników Arcybiskupa Poznańskiego. Arcybiskup Poznański mianuje dziekana z grona proboszczów dekanatu, na pięcioletnią kadencję, która może być przedłużana. Po przyjęciu nominacji dziekan składa wobec Arcybiskupa Poznańskiego lub jego delegata wymaganą przysięgę, a na najbliższej konferencji dekanalnej podaje ten fakt do wiadomości księżom z dekanatu. Arcybiskup Poznański zwołuje dziekanów w wyznaczonym przez siebie terminie na wspólne spotkania zwane konferencjami dziekanów.	Współpracownicy Arcybiskupa Poznańskiego
69. Dziekan powinien wyróżniać się nienaganną postawą kapłańską, wiedzą teologiczną, doświadczeniem duszpasterskim i apostołską gorliwością.	Wymagania
70. Zadaniem dziekana jest zespolenie duchowieństwa poprzez spotkania dekanalne, wzajemną współpracę, odpowiedzialność za duszpasterstwo w dekanacie. Urząd dziekański posiada więc nie tylko charakter czysto administracyjny, ale także duszpasterski. § 1. Dziekani są kapłanami, którzy wykonują posługę duszpasterską o charakterze ponadparafialnym. Pełnią oni rolę kierowniczą w organizowaniu pracy duszpasterskiej w dekanacie. § 2. Dziekan, w powierzonym mu dekanacie, ma być inicjatorem i koordynatorem działalności pasterskiej, a także szczególnych zadań duszpasterskich podejmowanych przez pracujących w dekanacie kapłanów i świeckich. § 3. W sytuacjach konfliktowych dziekan winien roztropnie rozstrzygnąć ewentualne spory pomiędzy duchownymi a świeckimi.	Obowiązki i uprawnienia

§ 4. Swoje zadania dziekan winien spełniać zawsze w porozumieniu z Kurią Metropolitalną.

71. Dziekan dokonuje uroczystej introdukcji kościelnej proboszczów w swoim dekanacie. Winno to mieć miejsce w najbliższą niedzielę po dacie objęcia urzędu przez nowego proboszcza.

72. Wskazane jest, by dziekan urzędowym pismem powiadomił władze lokalne o nominacji nowego proboszcza i zaprosił je na introdukcję.

73. Do obowiązków dziekana należy oficjalne pożegnanie proboszcza przechodzącego na emeryturę oraz poinformowanie Arcybiskupa Poznańskiego o jubileuszach, chorobie lub śmierci kapłanów dekanatu. Winien on także towarzyszyć biskupowi w czasie wizytacji konicznej parafii dekanatu oraz uczestniczyć w innych uroczystościach z udziałem biskupa. Ponadto powinien przekazywać duchowieństwu dekanalnemu polecenia i pisma urzędowe władzy archidiecezjalnej, a także, zgodnie z przyjętym zwyczajem, corocznie rozdzielać poszczególnym parafiom oleje święte.

74. Do obowiązków dziekana, jako łącznika między Arcybiskupem Poznańskim a kapłanami dekanatu, należy sporządzanie wymaganych sprawozdań i przekazywanie ich do Kurii Metropolitalnej w oznaczonym terminie. Są to: sprawozdanie powizytacyjne, protokoły z kongregacji i konferencji dekanalnych, duplikaty ksiąg metrykalnych (ochrzczonych, małżeństw i zmarłych) oraz księgi kasowe.

75. Dziekan ma obowiązek osobiście wziąć udział w powitaniu i pożegnaniu Arcybiskupa Poznańskiego lub jego delegata, który urzędowo przybywa do dekanatu, oraz w konferencjach dziekanów zwoływanych przez Arcybiskupa Poznańskiego.

76. Na dziekanie spoczywa obowiązek niesienia pomocy ciężko choremu kapłanowi. Dziekan winien czuwać, aby chory kapłan nie był pozbawiony duchowego wsparcia i koniecznych środków materialnych. Winien także zabezpieczyć duszpastersko parafię w czasie jego leczenia i rekonwalescencji.

77. W wypadku śmierci kapłana z dekanatu dziekan informuje o tym Kurię Metropolitalną i czuwa nad przygotowaniem należącego

pogrzebu, a także, jeśli zmarły był rządcą parafii, obejmuje po nim administrację parafii, dopóki Arcybiskup Poznański nie ustanowi następcy.

- 78.** Siedziba dekanatu nie musi być konieczmie złączona na sposób stały z określoną parafią. Miejsce zamieszkania
- 79.** Urzędowym strojem dziekana jest sutanna z podwójnymi, wypuszczonymi rękawami, pelerynka koloru czarnego i czarny pas ze złotymi frędzlami. Prawo do noszenia tego stroju posiada każdy urzędujący dziekan w obrębie Archidiecezji. Strój
- 80.** Dziekanowi przysługuje prawo pierwszeństwa przed innymi kapłanami dekanatu. On też przewodniczy zebraniom dekanalnym. Zarówno duchowni, jak i wierni winni szanować go jako przedstawiciela Arcybiskupa Poznańskiego. Precedencja
- 81.** Dziekan zwołuje 4 razy w roku i przewodniczy spotkaniom kapłanów dekanatu zwanym konferencjami dekanalnymi. Jedno ze spotkań ma charakter uroczysty i nosi nazwę kongregacji dekanalnej. Protokoły z zebrań dekanalnych przechowuje się w archiwum dziekańskim, a kopie przesyła do Kurii Metropolitalnej. Konferencje dekanalne
- 82.** Dziekan wizytuje parafie swojego dekanatu dwa lata po wizytacji kanonicznej, składając w Kurii Metropolitalnej pisemne sprawozdanie, sporządzone według zatwierdzonego formularza. Parafię dziekana wizytuje delegat Arcybiskupa Poznańskiego ds. wizytacji parafii dziekańskich. Wizytacje
- 83.** Poza zwyczajną wizytacją kanoniczną, na polecenie Arcybiskupa Poznańskiego dziekan może dokonać wizytacji specjalnej, która obejmuje wyznaczone dziedziny działalności proboszcza.
- 84.** Dziekan prowadzi w sposób uporządkowany archiwum dziekańskie. W urzędowych aktach używa pieczęci dziekańskiej, która zawiera pełną nazwę dekanatu. Archiwum dziekańskie
- 85.** Parafia dziekana powinna być wzorem w wymiarze życia religijnego, inicjatyw duszpasterskich, realizacji postanowień Kurii Metropolitalnej oraz przestrzegania przepisów prawnych i liturgicznych. Parafia dziekana

Współpracownicy dziekana **86.** Dziekanowi w jego obowiązkach dekanalnych pomocą służą: wicedziekan, referenci dekanalni, notariusz i ojciec duchowny dekanatu, których po wyborze przez kapłanów dekanatu zatwierdza Kuria Metropolitalna.

§ 1. Wicedziekan zastępuje dziekana w wypadku jego nieobecności lub niemożności spełniania osobiście obowiązków dziekańskich. W razie śmierci dziekana wicedziekan powiadamia o tym fakcie Arcybiskupa Poznańskiego, zabezpiecza majątek kościelny parafii dziekańskiej oraz wprowadza w urząd nowego proboszcza parafii dziekańskiej.

§ 2. Referentem jest kapłan należący do duchowieństwa dekanalnego, którego trosce zostało powierzono konkretne ponadparafialne dzieło duszpasterskie w dekanacie. W każdym dekanacie należy wybrać referentów: duszpasterstwa rodzin, młodzieży, liturgicznego, charytatywnego, misyjnego, trzeźwości. W zależności od specyfiki dekanatu można wybrać także innych referentów, np. duszpasterstwa rolników. Referenta katechetycznego mianuje Kuria Metropolitalna.

§ 3. Notariusz spisuje protokoły z konferencji dekanalnych, kongregacji i dni kapłańskich.

§ 4. Ojciec duchowny czuwa nad rozwojem życia wewnętrznego i świętości kapłanów dekanatu.

Utrata urzędu **87.** Utrata urzędu dziekana następuje wskutek: upływu kadencji, zwolnienia dokonanego dla słusznej przyczyny przez Arcybiskupa Poznańskiego, rezygnacji przyjętej przez Arcybiskupa Poznańskiego lub przejścia do pracy w innym dekanacie.

B. PROBOSZCZOWIE

Urząd proboszcza **88.** Proboszcz jest własnym pasterzem zleconej sobie parafii, podejmującym – pod władzą Arcybiskupa Poznańskiego – pasterską troskę o powierzoną mu wspólnotę. Powołany jest do uczestnictwa w posłudze samego Chrystusa, ażeby dla tejże wspólnoty wykonywał zadania nauczania, uświęcania i kierowania, przy współpracy także innych kapłanów i diakonów oraz niosących pomoc wiernych świeckich, zgodnie z przepisami prawa (zob. KPK, kan. 519 i Aneksy: *Status proboszcza w Archidiecezji Poznańskiej*).

89. Urząd proboszcza winien charakteryzować się stałością, dlatego proboszcz powinien być mianowany na czas nieokreślony. Proboszcz, z inicjatywy Arcybiskupa Poznańskiego lub na własną prośbę, może

otrzymać przeniesienie do innej parafii. Może być także usunięty w trybie przewidzianym przez prawo. Gdy poważnie niedomaga na zdrowiu, a po osiągnięciu 70. roku życia także wtedy, gdy czuje się zdrowy, może za zgodą Arcybiskupa Poznańskiego przejść na emeryturę. Po ukończeniu 75. roku życia każdy proboszcz winien złożyć na ręce Arcybiskupa Poznańskiego rezygnację z urzędu.

90. Proboszcza mianuje i odwołuje Arcybiskup Poznański. W parafiach powierzonych instytutowi życia konsekrowanego lub stowarzyszeniu życia apostołskiemu nominację lub odwołanie poprzedza odpowiednia umowa między Arcybiskupem Poznańskim i przełożonym zgromadzenia.

91. Od daty wejścia w życie dekretu nominacyjnego proboszcz podejmuje duszpasterską troskę o swoją parafię.

Objęcie parafii

92. Zaleca się, by powierzenie urzędu proboszczowskiego połączone było z uroczystym liturgicznym obchodem wobec zgromadzonej wspólnoty wiernych (por. statuty 71 i 72).

93. Proboszcz, w ciągu miesiąca po kanonicznym objęciu pierwszej parafii, jeśli nie uczynił tego wcześniej, powinien sporządzić testament i złożyć go w Kurii Metropolitalnej. (por. statut 54)

94. Proboszcz powinien uznawać i popierać własny udział wiernych świeckich w misji Kościoła, udzielając również poparcia ich stowarzyszeniom o celach religijnych. Winien także współpracować z własnym arcybiskupem i archidiecezjalnym prezbiterium, zabiegając o to, by wierni troszcząc się o parafialną wspólnotę, czuli się członkami zarówno archidiecezji, jak i Kościoła powszechnego oraz uczestniczyli w rozwijaniu lub podtrzymywaniu tej wspólnoty (zob. KPK, kan. 529 § 2).

Współpraca z wiernymi

95. W załatwianiu czynności prawnych proboszcz występuje w imieniu parafii, zgodnie z przepisami prawa.

Reprezentowanie parafii

96. O urząd proboszcza może starać się kapłan, który ukończył wymagany etap formacji permanentnej i złożył egzamin proboszczowski oraz odznacza się należyłą postawą kapłańską, gorliwością duszpasterską i umiejętnościami kierowniczymi. Kapłani z tytułem licencjata lub doktora zwolnieni są z egzaminu proboszczowskiego z przedmiotu, z którego posiadają tytuł licencjata lub doktora.

Wymogi stawiane kandydatom na proboszczów

Obowiązki **97.** Proboszczowie pełniąc swój urząd uczestniczą we władzy nauczania, uświęcania i rządzenia. Podstawowe obowiązki duszpasterskie i administracyjne związane z posługą proboszcza zawarte są w odrębnych dokumentach (zob. KPK, kan. 528–537 i kan. 1281–1289 i Aneksy: *Status proboszcza w Archidiecezji Poznańskiej*).

§ 1. Do szczególnych obowiązków proboszcza należy:

- a) objęcie pasterską troską wszystkich wiernych w powierzonej mu parafii;
- b) modlitwa i sprawowanie Mszy św.;
- c) zapoznawanie parafian ze Słowem Bożym i zapewnienie im łatwego dostępu do sakramentów świętych;
- d) organizowanie kultu Bożego;
- e) szczególna troska o chorych, duchowo zaniedbanych, nie-szczęśliwych, słabych w wierze i oziębłych religijnie;
- f) organizowanie dzieł miłosierdzia;
- g) angażowanie parafian do pracy apostołskiej.

§ 2. Do ważnych obowiązków proboszcza należy również:

- a) roztropne zarządzanie dobrami materialnymi, które są mu powierzone jako rządcy parafii;
- b) troska o konserwację i zabezpieczenie kościoła i budynków parafialnych (wszelkie zmiany i remonty muszą być zawsze uzgadniane z Kurią Metropolitalną) oraz ich ubezpieczenie;
- c) rzetelne prowadzenie ksiąg parafialnych;
- d) dbałość o porządek i czystość na terenie stanowiącym własność parafii, w tym na cmentarzu parafialnym.

98. Proboszcz powinien znać swoich parafian i problemy swojej parafii, dlatego jest zobowiązany:

- a) wyznaczyć stałe godziny przyjęć w biurze parafialnym i podać je do wiadomości wiernych;
- b) organizować katechezę parafialną dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- c) dbać o katechizację w szkołach i przedszkolach na terenie parafii;
- d) troszczyć się o moralną i intelektualną formację katechetów;
- e) współpracować z dyrekcjami szkół i przedszkoli znajdujących się na terenie powierzonej mu parafii w trosce o właściwe wychowanie młodego pokolenia;
- f) utrzymywać kontakty z instytucjami kościelnymi, państwowymi i samorządowymi na terenie swojej parafii.

99. Od momentu kanonicznego objęcia parafii proboszcz jest zobowiązany do odprawiania Mszy św. za parafian we wszystkie niedziele, a także w święta nakazane, tj. w: uroczystość Narodzenia Pańskiego (25 grudnia), uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki (1 stycznia), uroczystość Objawienia Pańskiego (6 stycznia), uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia) i uroczystość Wszystkich Świętych (1 listopada). W tych dniach nie przysługuje mu stypendium mszalne, nawet gdyby odprawiał także Msze św. w innych intencjach. Jeżeli z poważnej racji, np. z powodu choroby, nie może spełnić powyższego obowiązku, winien to uczynić w innym dniu osobiście bądź tego samego dnia za pośrednictwem innego kapłana (zob. KPK, kan. 534 § 1). Zlecając innemu kapłanowi odprawienie Mszy św. za parafian, proboszcz zobowiązany jest przekazać mu z własnych środków stypendium mszalne w wysokości średniej stypendialnej.

Msza św.
za parafian

100. Proboszcz jest zobowiązany do sumiennego prowadzenia i przechowywania ksiąg parafialnych (zob. KPK, kan. 535 § 1). Każda parafia winna posiadać następujące księgi: ochrzczonych, bierzmowanych, małżeństw, zmarłych, przystępujących do Pierwszej Komunii Świętej, chorych. Poza tym księgę protokołów przedślubnych, głoszonych zapowiedzi, intencji mszalnych, ogłoszeń parafialnych, odprawiających obcych kapłanów, protokołów Parafialnej Rady Duszpasterskiej i Parafialnej Rady Ekonomicznej, wizytacji biskupich i dziekańskich oraz kronikę parafialną, kartotekę parafialną, księgę inwentarzową, księgę kasową, a także dziennik korespondencyjny. W księdze ochrzczonych należy odnotowywać: pochodzenie z adopcji, przyjęcie bierzmo- wania, zawarcie sakramentalnego związku małżeńskiego, dyspensę papieską od małżeństwa ważnie zawartego i niedopełnionego, stwierdzenie nieważności małżeństwa prawomocnym wyrokiem, przyjęcie święceń diakonatu i prezbiteratu, wieczystą profesję złożoną w instytucie zakonnym, zmianę obrządku, wystąpienie z Kościoła.

Prowadzenie ksiąg
parafialnych

101. Z kanonicznym objęciem urzędu proboszczowskiego wiąże się podjęcie odpowiedzialności za mienie parafialne. W ciągu miesiąca, od dnia powierzenia proboszczowskich obowiązków powinno odbyć się przekazanie, czyli tradycja mienia parafialnego, dokonana pod przewodnictwem przedstawiciela Kurii Metropolitalnej. Biorą w niej udział: proboszcz ustępujący, proboszcz przejmujący, dziekan, notariusz dekanalny, przedstawiciel Parafialnej Rady Ekonomicznej oraz przedstawiciel Wydziału Ekonomicznego Kurii Metropolitalnej.

Mienie parafialne

Podstawą tradycji jest parafialna księga inwentarzowa oraz kościelna księga kasowa. Z tradycji spisuje się protokół. Odpis protokołu, podpisany przez uczestniczących, dziekan przesyła do Kurii Metropolitalnej w ciągu 10 dni (wzór protokołu z tradycji mienia parafialnego jest opracowany dla całej Archidiecezji Poznańskiej i dostępny w Kurii Metropolitalnej).

- Zobowiązania finansowe** **102.** Proboszcz winien w terminie wywiązywać się z wszelkich należności finansowych zarówno parafialnych, jak i indywidualnych, w tym na Braterską Opiekę Kapłańską i Wzajemną Pomoc Kapłańską (zob. Aneksy: *Statut Braterskiej Opieki Kapłańskiej Archidiecezji Poznańskiej* i *Statut Wzajemnej Pomocy Kapłańskiej*).
- 103.** Proboszcz powinien co miesiąc wypłacać pracownikom parafialnym ustalone wynagrodzenie – koniecznie za pokwitowaniem – oraz opłacać za nich przepisane prawem należności z tytułu ubezpieczenia i podatków.
- Wspólnota stołu** **104.** Na proboszczu spoczywa obowiązek zorganizowania codziennych posiłków dla kapłanów, za które płacą jednakowo wszyscy korzystający. Kapłani powinni stosować się do przyjętych w parafii zwyczajów dotyczących form i godzin wydawania posiłków.
- Relacje z wikariuszami** **105.** Proboszcz może otrzymać do pomocy duszpasterskiej jednego lub więcej wikariuszy, do których zawsze powinien odnosić się z ojcowską życzliwością.
- 106.** Zachowując prawo ostatecznej decyzji, proboszcz winien uczyć młodszych kapłanów współodpowiedzialności za duchowe formowanie parafian.
- 107.** Proboszcz, w celu właściwego planowania pracy duszpasterskiej oraz nawiązywania braterskich relacji pomiędzy kapłanami pracującymi w parafii, zobowiązany jest organizować raz w tygodniu, w ustalonym terminie, spotkania robocze wszystkich kapłanów. Obecność na tych spotkaniach jest obowiązkowa.
- Opieka nad alumnami** **108.** W duchu odpowiedzialności za powołania do kapłaństwa proboszcz powinien otaczać troską alumnów seminariów duchownych pochodzących z jego parafii, opiekować się nimi podczas wakacji, zwracając uwagę, by godnie spędzali czas wypoczynku służąc pomocą

w swojej parafii. Winien także utrzymywać żywy kontakt z przełożonymi seminaryjnymi czuwając nad właściwym rozwojem duchowym kandydatów do kapłaństwa.

109. W każdej parafii należy ustanowić radę duszpasterską oraz powołać radę ekonomiczną, zgodnie z wymogami prawa partykularnego (zob. Aneksy: *Statut Parafialnej Rady Duszpasterskiej w Archidiecezji Poznańskiej* i *Statut Parafialnej Rady Ekonomicznej w Archidiecezji Poznańskiej*).

Ustanowienie rad

110. – § 1. Ważną formą posługi jest duszpasterska wizytacja rodzin (kolęda). Podczas kolędy duszpasterze, aby lepiej poznać parafian, winni unikać pośpiechu. Po wspólnej modlitwie należy podjąć rozmowę na tematy związane z wiarą, moralnością chrześcijańską oraz aktualną sytuacją duszpastersko-ekonomiczną parafii.

Kolęda

§ 2. Proboszcz winien zadbać o właściwe przygotowanie i przeprowadzenie kolędy, która w miarę możliwości powinna odbywać się każdego roku w okresie od Bożego Narodzenia do Ofiarowania Pańskiego.

§ 3. Wizytę duszpasterską w parafii składają: proboszcz, wikariusze, inni kapłani mieszkający lub pomagający w pracy duszpasterskiej, znani wiernym i zorientowani w sprawach miejscowej wspólnoty, oraz diakon w ramach praktyk wyznaczonych przez rektora Arcybiskupiego Seminarium Duchownego.

§ 4. Duchowny podczas kolędy winien być ubrany w sutannę, komżę oraz białą sułę.

§ 5. Ofiary kolędowe, po odliczeniu części należnej kapłanowi składającemu wizytę duszpasterską, należy przeznaczyć na cele parafialne. Część należną proboszczowi i wikariuszowi określa odrębny dokument (zob. Aneksy: *Dekret o uposażeniu proboszcza i wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*), a wynagrodzenie innych duchownych z racji odwiedzin duszpasterskich ustala proboszcz.

111. Charakter i skuteczność duszpasterskiego posługiwania wymagają od proboszcza przestrzegania obowiązku rezydencji (zob. KPK, kan. 533 § 1). Każdego roku wolno mu opuścić parafię z racji wakacji najdłużej na okres 1 miesiąca, czy to w sposób ciągły, czy z przerwami, nie licząc czasu osobistych rekolekcji (zob. KPK, kan. 533 § 2). Za każdym razem, gdy opuszcza parafię na ponad tydzień, jest zobowiązany powiadomić o tym Kurię Metropolitalną. O wyjazdach na krótki czas powiadamia dziekana. Zawsze podczas swojej nieobecności

Obowiązek rezydencji

zobowiązany jest zapewnić wiernym opiekę duszpasterską. Poważne naruszenie obowiązku rezydencji może spowodować, po udzieleniu właściwego napomnienia, pozbawienie urzędu proboszczowskiego (zob. KPK, kan. 1396).

Postawy naganne **112.** Proboszcz, który w sposób należyty nie wypełnia swoich obowiązków, może zostać ukarany proporcjonalnie do swojej winy. Szczególne kary grożą mu za wzbudzanie niechęci lub nienawiści wiernych wobec Stolicy Apostolskiej lub ordynariusza (zob. KPK, kan. 1373), przeszkadzanie w swobodnym wypełnianiu władzy kościelnej (zob. KPK, kan. 1375) czy alienowanie dóbr bez przepisanej prawem zezwolenia (zob. KPK, kan. 1377).

Utrata urzędu **113.** W sytuacji utraty urzędu przez proboszcza należy postępować zgodnie z postanowieniami prawa kanonicznego (zob. KPK, kan. 538).

114. Jeśli, zdaniem Arcybiskupa Poznańskiego, wymaga tego dobro wiernych, proboszcz może być przeniesiony z jednej parafii do drugiej, skierowany do innej pracy kapłańskiej, przeniesiony w stan spoczynku niezależnie od wieku, a także pozostawiony na urzędzie nawet po ukończeniu przepisanej prawem wieku 75 lat. Przy usunięciu proboszcza z urzędu Arcybiskup Poznański zasięga opinii specjalnego zespołu służącego radą w takim przypadku (zob. KPK, kan. 1742 i 1750).

Postępowanie w wypadku śmierci **115.** W razie śmierci proboszcza kierowanie parafią przejmuje dziekan, w wypadku zaś śmierci dziekana – wicedziekan. Dziekan zabezpiecza także mienie parafialne.

116. Osoba przejmująca tymczasowe kierowanie parafią zobowiązana jest zabezpieczyć fundusz intencji mszalnych, kasę parafialną, własność parafialną oraz osobistą własność zmarłego kapłana. Jeśli nie został wyznaczony wykonawca testamentu, wówczas jest nim dziekan, a w przypadku śmierci dziekana – wicedziekan. Do czasu uprawnienia testamentu spadkobiercom ani krewnym nie wolno usuwać jakichkolwiek ruchomości z mieszkania zmarłego i rozporządzać jego mieniem.

117. Proboszcz winien być pochowany na cmentarzu w parafii, w której pełnił swą posługę do momentu przejścia na emeryturę,

chyba że w testamencie wyraził inne życzenie. Budowniczy kościoła, o ile wyrażą na to zgodę właściwe władze sanitarno-epidemiologiczne, może zostać pochowany na terenie przykościelnym.

C. WIKARIUSZE PARAFIALNI

- 118.** Wikariusz jest najbliższym i bezpośrednim współpracownikiem proboszcza. Prawa i obowiązki wikariusza parafialnego określa Kodeks Prawa Kanonicznego w kan. 545–552, prawo partykularne Archidiecezji Poznańskiej (zob. Aneksy: *Status wikariusza Archidiecezji Poznańskiej i Dekret o uposażeniu proboszcza i wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*) oraz specjalne zarządzenia Arcybiskupa Poznańskiego, a także duszpasterskie polecenia proboszcza. Obowiązki
- 119.** Wikariusz powinien objąć swoje obowiązki w parafii z dniem wskazanym w dekrete nominacyjnym, składając wcześniej wizytę proboszczowi w celu uzgodnienia szczegółów swojej posługi.
- 120.** W pierwszych tygodniach po objęciu obowiązków w parafii wikariusz winien złożyć wizytę wikariuszowi generalnemu i dziekanowi.
- 121.** Wikariusz jest współodpowiedzialny za życie religijne parafii i dlatego powinien poświęcać posłudze duszpasterskiej wszystkie swoje zdolności i umiejętności. Winien wykazywać inicjatywę w programowaniu pracy duszpasterskiej i w duchu posłuszeństwa przyjmować ostateczne decyzje proboszcza.
- 122.** Do zasadniczych obowiązków wikariusza, oprócz posługi duszpasterskiej w parafii, należy solidne zaangażowanie się w katechezę szkolną i wypełnianie tej posługi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa kościelnego i świeckiego. Każdy katecheta ma obowiązek rozwijać swoje umiejętności poddając ocenie swój dorobek zawodowy w celu uzyskiwania kolejnych stopni awansu zawodowego.
- 123.** W parafii, w której pracuje kilku wikariuszy, obowiązki duszpasterskie i kancelaryjne proboszcz powinien rozłożyć sprawiedliwie na wszystkich, uwzględniając osobiste charyzmaty wikariuszy. Za realizację powierzonych sobie zadań każdy z wikariuszy odpowiada osobiście wobec proboszcza.

124. Wikariusz zobowiązany jest uczestniczyć w – organizowanych przez proboszcza – cotygodniowych spotkaniach, których celem jest omówienie spraw parafialnych i właściwe planowanie pracy duszpasterskiej oraz nawiązywanie braterskich relacji pomiędzy kapłanami pracującymi w parafii. Winien też korzystać z posiłków na probostwie zgodnie z przepisami prawa partykularnego (zob. Aneksy: *Status wikariusza Archidiecezji Poznańskiej i Dekret o uposażeniu proboszcza i wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*), dostosowując się do panujących tam zwyczajów.

125. Od chwili przyjęcia święceń kapłan zobowiązany jest do korzystania ze stałej formacji w celu większego upodobnienia się do Chrystusa i skuteczniejszej posługi w Kościele. W ramach tej formacji wikariusze w Archidiecezji Poznańskiej zobowiązani są do udziału w spotkaniach przewidzianych dla nich w odrębnym dokumencie (zob. Aneksy: *Formacja stała prezbiterów Archidiecezji Poznańskiej*).

Egzaminy **126.** W myśl regulaminu formacji stałej prezbiterów Archidiecezji Poznańskiej z dnia 8 kwietnia 2004 r., zobowiązuje się:

- prezbiterów, którzy ukończyli cykl II stałej formacji (wikariusze młodszy) do złożenia egzaminu wikariuszowskiego;
- prezbiterów, którzy ukończyli cykl III (wikariusze starsi) do złożenia egzaminu proboszczowskiego (zob. Aneksy: *Formacja stała prezbiterów Archidiecezji Poznańskiej*).

Prawa **127.** O prawach wikariusza mówi dokument: *Status wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*, zgodnie z którym wikariusz ma prawo, między innymi do odświeżonego, umeblowanego mieszkania, które na probostwie lub w innym budynku parafialnym wskaże mu proboszcz.

128. Wikariuszowi, z tytułu wykonywanych obowiązków, należy się godziwe wynagrodzenie (zob. Aneksy: *Dekret o uposażeniu proboszcza i wikariusza w Archidiecezji Poznańskiej*).

Rozwiązywanie sporów **129.** Ewentualne spory powstałe między proboszczem a wikariuszem winien rozstrzygać dziekan, a gdy jego interwencja okaże się nieskuteczna, należy zwrócić się do Kurii Metropolitalnej.

Przeniesienie **130.** Decyzja o przeniesieniu wikariusza należy do Arcybiskupa Poznańskiego i uzależniona jest od potrzeb duszpasterskich Archidie-

cezi Poznańskiej. W praktyce zwykło się przenosić neoprezbiterów po 2 latach, a starszych wikariuszy po 5 latach. Istnieje również możliwość zmian w innych terminach na uzasadnioną prośbę zainteresowanych (proboszcza lub wikariusza).

131. Po otrzymaniu decyzji o przeniesieniu wikariusz winien uregulować wszystkie swoje zobowiązania związane z posługą w parafii, w której dotąd pracował.

D. REKTORZY KOŚCIOŁÓW

132. Rektorem kościoła jest kapłan, któremu Arcybiskup Poznański powierzył troskę o określony kościół niebędący kościołem parafialnym. Swoją posługę winien wypełniać on zgodnie z przepisami prawa kanonicznego (zob. KPK, kan. 556–563). Prócz troski o godziwe sprawowanie funkcji liturgicznych i staranne administrowanie dobrami, winien dbać o to, by wierni uczestniczący w kulcie sprawowanym w kościele rektorskim nie zatracili więzi ze swym kościołem parafialnym.

133. Bez zgody proboszcza miejsca rektorowi w powierzonym kościele nie wolno sprawować funkcji, które prawo kanoniczne określa jako specjalnie powierzone proboszczowi (zob. KPK, kan. 530, p. 1–6).

134. Rektorzy kościołów są zobowiązani podawać wiernym do wiadomości komunikaty archidiecezjalne oraz ważniejsze ogłoszenia przekazane przez miejscową parafię. Na równi z innymi księżmi diecezjalnymi winni uczestniczyć w życiu Archidiecezji Poznańskiej i dekanatu oraz utrzymywać kontakt z miejscowym proboszczem.

E. KAPELANI

135. Kapelanem jest kapłan, któremu Arcybiskup Poznański powierzył przynajmniej częściową stałą troskę duszpasterską o jakąś wspólnotę lub specjalny zespół wiernych. Jego status oraz zasadnicze prawa i obowiązki określa Kodeks Prawa Kanonicznego w kanonach 564–572.

136. Kapelan podpisuje umowę o pracę z zarządem instytucji, do której jest delegowany. Umowa winna zawierać szczegółowe zobowiązania każdej ze stron.

137. Kapelan powinien również zachować przepis 133 niniejszych statutów.

F. KAPELANI DOMÓW ZAKONNYCH

138. Kapelanem domu zakonnego jest kapłan diecezjalny lub zakonny, którego mianował Arcybiskup Poznański w celu sprawowania czynności liturgicznych w kaplicy sióstr lub braci oraz wypełniania posługi duszpasterskiej w ich domu, zarówno wobec osób należących do zgromadzenia, jak i przebywających tam w charakterze pracowników, wychowanków, podopiecznych lub gości.

Prawa
i obowiązki

139. Szczegółowe obowiązki kapelana winny być zapisane w umowie o pracę pomiędzy nim a przełożonym domu. W umowie należy uwzględnić obowiązek głoszenia Słowa Bożego podczas Mszy św. w niedziele i uroczystości, odprawianie codziennie Mszy św., udzielanie sakramentów i sakramentaliów w granicach przewidzianych prawem kanonicznym oraz odprawianie nabożeństw okolicznościowych, a także pogłębianie wiedzy religijnej mieszkańców domu poprzez głoszenie konferencji ascetycznych.

140. Kapelanowi zabrania się interweniować w sprawy związane z zarządkiem domu. Sprawy należące do zakresu jego obowiązków winien omawiać z przełożonym domu lub, w przypadku jego nieobecności, z zastępcą.

Uszanowanie
klauzury

141. Kapelan sióstr jest zobowiązany do nieodwiedzania miejsc objętych klauzurą, którą wolno mu przekroczyć jedynie na prośbę przełożonej domu lub jej zastępczyni.

Łączność z parafią

142. Jeśli do kościoła lub kaplicy, w której posługę pełni kapelan, uczęszczają wierni, którzy nie są mieszkańcami domu zgromadzenia, jest on zobowiązany ustalić z proboszczem godziny nabożeństw, aby nie kolidowały one z duszpasterstwem parafialnym.

143. Podczas nabożeństw z udziałem wiernych należy odczytywać komunikaty, listy i ogłoszenia wydane przez Episkopat Polski, Arcybiskupa Poznańskiego i proboszcza miejsca.

144. Wszelkie sprawy dotyczące mieszkańców domu zgromadzenia, wymagające odnotowania w księgach parafialnych, należy załatwiać w biurze parafialnym. Kapelan zobowiązany jest jedynie do prowadzenia księgi kapłanów celebrujących Msze św. w powierzonym mu kościele lub kaplicy.

145. Kapelan jest jednym z kapłanów pracujących w dekanacie, dlatego winien korzystać z praw i zachowywać obowiązki, jakie ciążyą na pozostałych członkach dekanalnej wspólnoty kapłańskiej. Zachęca się kapelanów i proboszczów miejsca do nawiązania wzajemnej współpracy w celu owocnej posługi duszpasterskiej zarówno w parafii, jak i w domu zakonnym.

G. KAPŁANI REZYDENCI

146. Do grupy rezydentów należą kapłani skierowani przez Arcybiskupa Poznańskiego do zamieszkania na terenie określonej parafii. Zazwyczaj są nimi: kapłani – pracownicy instytucji centralnych Archidiecezji Poznańskiej oraz Wydziału Teologicznego UAM.

147. Kapłani rezydenci – najpóźniej w miesiąc od zamieszkania – mają obowiązek zawrzeć pisemną umowę z proboszczem o wzajemnych zobowiązaniach. Tekst umowy, podpisanej przez proboszcza i rezydenta, rządcą parafii przekazuje do zatwierdzenia Kurii Metropolitalnej.

148. Kapłani inkardynowani do innych diecezji bądź instytutów życia konsekrowanego lub stowarzyszeń życia apostołskiego zobowiązani są uzyskać zgodę Arcybiskupa Poznańskiego na zamieszkanie na terenie Archidiecezji Poznańskiej. Kapłani ci powinni być również w stałym kontakcie z miejscowym proboszczem. Jeżeli podejmują pracę w parafii, jej warunki reguluje umowa zawarta z proboszczem i zatwierdzona przez Kurię Metropolitalną.

149. Sytuacja kapłanów, którzy aktualnie – z przyczyn przewidzianych prawem lub z powodu innych okoliczności – nie mogą podjąć obowiązków duszpasterskich, jest regulowana prawem powszechnym oraz odrębnymi decyzjami Arcybiskupa Poznańskiego.

H. KAPŁANI CHORZY I EMERYCI

150. Duchowni, którzy ukończyli 65 rok życia i otrzymują należne świadczenia emerytalne, mogą wypełniać dotychczasowe obowiązki duszpasterskie.

151. Emerytem jest ten duchowny, który otrzymał dekret Arcybiskupa Poznańskiego przyznający mu ten status (zob. KPK, kan. 185). Szczegółowe prawa i obowiązki księdza emeryta reguluje odrębny dokument (zob. Aneksy: *Status księdza emeryta Archidiecezji Poznańskiej*).

152. Za zgodą Arcybiskupa Poznańskiego, księża chorzy i emeryci mają prawo zamieszkać w Domu Księży Emerytów lub w innym mieszkaniu zarówno parafialnym, jak i prywatnym. Mieszkańcy Domu Księży Emerytów zobowiązani są do przestrzegania zasad określonych w odrębnym dokumencie (zob. Aneksy: *Regulamin Domu Księży Emerytów Archidiecezji Poznańskiej*).

153. Zachęca się proboszczów, by zapraszali księży emerytów do udziału w różnych działaniach duszpasterskich, jak pomoc w spowiedzi, uroczystości odpustowe i inne.

154. Współbracia winni otaczać pomocą duchową i materialną chorych i starszych kapłanów. Należy pamiętać, że kapłani ci przez swoją modlitwę i cierpienie znoszone z Chrystusem nadal służą Kościołowi.

155. Dziekan, jak i inni współbracia z dekanatu szczególną troską winni otaczać kapłanów chorych, pracujących na terenie dekanatu, zastępując ich w obowiązkach duszpasterskich i wspomagając w odzyskiwaniu zdrowia.

I. KAPŁANI NA MISJACH

156. Kapłan Archidiecezji Poznańskiej, który pragnie podjąć pracę na misjach, winien prosić Arcybiskupa Poznańskiego o zgodę na wyjazd. Po przygotowaniu w Centrum Misyjnym oraz określeniu misyjnego biskupa zawiera się z nim umowę określającą prawa i obowiązki misjonarza, jego warunki materialne, zabezpieczenie socjalne, a także czas posługi.

157. Zachęca się wszystkich wiernych, by w miarę swych możliwości wspierali dzieło misyjne zarówno modlitwą, jak i ofiarą duchową oraz środkami materialnymi. Niech ruchy i stowarzyszenia misyjne otoczą opieką powołania misyjne tak osób konsekrowanych, jak i świeckich. Archidiecezja Poznańska wspiera swoich kapłanów pracujących na misjach przekazując regularnie pomoc ekonomiczną każdemu z nich w ramach *Fidei donum*.

J. KAPŁANI NA STUDIACH

158. Arcybiskup Poznański, mając na uwadze potrzeby Archidiecezji Poznańskiej, kieruje niektórych kapłanów na studia specjalistyczne. Kapłan, który pragnie pogłębić swoją wiedzę, aby lepiej służyć Archidiecezji Poznańskiej, może też sam prosić Arcybiskupa Poznańskiego o umożliwienie mu podjęcia studiów specjalistycznych. Arcybiskup Poznański określa przedmiot, warunki, miejsce i czas studiów.

159. Kapłan, który po uzyskaniu zgody Arcybiskupa Poznańskiego podjął studia specjalistyczne, jest zobowiązany do utrzymywania z nim stałego kontaktu. Ma obowiązek informować go o postępach naukowych i zaangażowaniu w pracę duszpasterską, która musi być uzgodniona z biskupem miejsca lub jego delegatem.

160. Kapłan jest zobowiązany powrócić do Archidiecezji Poznańskiej bezpośrednio po zakończeniu studiów i zdobyciu tytułu naukowego lub na żądanie Arcybiskupa Poznańskiego.

K. KAPŁANI MIESZKAJĄCY POZA ARCHIDIECEZJĄ POZNAŃSKĄ

161. Kapłani inkardynowani do Archidiecezji Poznańskiej spełniają posługę na jej terenie. W poszczególnych przypadkach Arcybiskup Poznański może zgodzić się na podjęcie obowiązków i zamieszkanie poza Archidiecezją Poznańską. Za zgodą Arcybiskupa Poznańskiego oraz aprobatą biskupa miejsca poza Archidiecezją Poznańską mogą też zamieszkać księża emeryci.

162. W celu uzyskania zgody na podjęcie obowiązków i zamieszkanie poza Archidiecezją Poznańską należy zwrócić się z pisemną prośbą do

Arcybiskupa Poznańskiego. W przypadku podjęcia pracy duszpasterskiej na terenie innej diecezji należy dołączyć stosowne pismo biskupa miejsca.

163. Kapłan, który za zgodą Arcybiskupa Poznańskiego opuścił Archidiecezję, ma prawo powrotu z zachowaniem wszelkich praw i obowiązków wynikających z inkardynacji.

164. Kapłan, po dokonanej zgodnie z prawem inkardynacji do innej diecezji, traci wszelkie prawa i obowiązki wynikające z przynależności do Archidiecezji Poznańskiej.

L. DIAKONI

165. Diakon jest wyświęcany dla posługi, aby pomagać biskupom i kapłanom oraz służyć całej wspólnocie Kościoła. Swoją misję wobec Ludu Bożego w diakonii słowa, liturgii i miłości wypełnia w łączności z arcybiskupem i jego prezbiterami.

Wymagania stawiane
kandydatom

166. Świeceń diakonatu udziela się kandydatom do kapłaństwa, którzy ukończyli przynajmniej dwudziesty trzeci rok życia oraz spełnili pozostałe warunki wymagane prawem (zob. KPK, kan. 1025).

167. Do święceń należy dopuszczać tych, którzy są obdarowani cnotami ewangelicznymi wymaganymi przez diakonię. Wśród nich szczególne znaczenie mają: duch modlitwy, pobożność eucharystyczna i maryjna, proste i pokorne współuczestnictwo w życiu Kościoła i jego misji, duch ubóstwa, posłuszeństwo, umiejętność tworzenia braterskiej wspólnoty, gorliwość apostołska, dyspozycyjność do podjęcia służby, miłość braterska.

168. Alumn piątego roku po przewidzianym prawem przygotowaniu w Arcybiskupim Seminarium Duchownym, po uzyskaniu przynajmniej domyslniej akceptacji wiernych, po „zapowiedziach” wygłoszonych w parafii pochodzenia i praktyki, po otrzymaniu pozwolenia rektora, a następnie po przedłożeniu pisemnej prośby na ręce Arcybiskupa Poznańskiego może przyjąć święcenia diakonatu i przez ich przyjęcie być inkardynowanym do Archidiecezji Poznańskiej.

- 169.** Święcenia diakonatu wprowadzają diakona do stanu duchowego i pozwalają na sprawowanie – jako szafarzowi zwyczajnemu – sakramentu chrztu św. i Eucharystii. Diakon może ponadto odprawić pogrzeb, błogosławić małżeństwa, wiernych, a także przedmioty kultu religijnego. Ma też prawo głoszenia homilii i kazań. Uprawnienia diakona
- 170.** Przygotowując się do przyjęcia święceń prezbiteratu, diakon ma obowiązek uczestniczenia w wyznaczonych przez władze seminaryjne zajęciach w ramach ostatniego roku studiów oraz odbycia praktyki diakońskiej zgodnie ze Statutem Arcybiskupiego Seminarium Duchownego. Praktyka diakońska
- 171.** Praktyka diakońska trwa przez ostatni rok formacji seminaryjnej w wyznaczonej przez Arcybiskupa Poznańskiego parafii. Rozpoczyna się 1 września i trwa do rekolekcji przed święceniami kapłańskimi. Diakon przebywa w parafii praktyki we wrześniu oraz przez trzy dni w tygodniu w następnych miesiącach.
- 172.** W ramach praktyki diakońskiej diakon wypełnia obowiązki zleczone mu przez proboszcza. Są to przede wszystkim praktyki związane z katechezą parafialną, posługą sakramentalną i pracą w biurze parafialnym. Poza tym jest zobowiązany do prowadzenia katechezy szkolnej w wymiarze 4–6 godzin tygodniowo.
- 173.** Bezpośrednim przełożonym diakona podczas odbywanej przez niego praktyki jest proboszcz parafii praktyki. Do obowiązków tego proboszcza należy wyznaczenie zadań stanowiących przedmiot praktyki, wspieranie diakona radą i przykładem oraz przekazanie władzom seminaryjnym opinii na temat zdatności do kapłaństwa powierzonego jego pieczy praktykanta. Obowiązki proboszcza praktyki
- 174.** Po pomyślnie zakończonym okresie przygotowań i uzyskaniu pozytywnych opinii na temat diakona od wszystkich jego formatorów, rektor Arcybiskupiego Seminarium Duchownego występuje do Arcybiskupa Poznańskiego z prośbą o udzielenie diakonowi święceń prezbiteratu. Pozwolenie na przyjęcie święceń prezbiteratu
- 175.** W sytuacji braku pewności co do zdatności diakona do podjęcia obowiązków wynikających ze święceń prezbiteratu święcenia te mogą

być opóźnione w czasie lub odłożone na czas nieokreślony. W okresie tym diakon jest zobowiązany podjąć obowiązki zlecone mu przez Arcybiskupa Poznańskiego.

176. Arcybiskup Poznański dla potrzeb Archidiecezji Poznańskiej może ustanowić diakonów stałych. Do diakonatu stałego, po uprzednim przygotowaniu, zostają dopuszczeni mężczyźni ochrzczeni i bierzmowani, zarówno celibatariusze, jak i mężczyźni żonaci i wdowcy (zob. KPK, kan. 1031 § 2).

4. INSTYTUTY ŻYCIA KONSEKROWANEGO I STOWARZYSZENIA ŻYCIA APOSTOLSKIEGO

Zwierzchnictwo
Arcybiskupa
Poznańskiego

177. – § 1. Arcybiskupowi Poznańskiemu jako Pasterzowi Ludu Bożego, zgodnie z przepisami prawa, podlegają wszystkie wspólnoty instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostolskiego oraz osoby poświęcone Bogu, które przebywają na terenie Archidiecezji Poznańskiej.

§ 2. W sprawach, które dotyczą duszpasterstwa, publicznego wykonywania kultu Bożego oraz innych dzieł apostolskich, członkowie instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostolskiego podlegają władzy Arcybiskupa Poznańskiego (zob. KPK 678 § 1). Dlatego przypomina się ich przełożonym o obowiązku przestrzegania zarządzeń Arcybiskupa Poznańskiego i sumiennego realizowania Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego.

178. Kapłani instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostolskiego przeznaczeni do pracy na terenie Archidiecezji Poznańskiej na prośbę wyższego przełożonego otrzymują od Arcybiskupa Poznańskiego jurysdykcję do spowiadania i głoszenia Słowa Bożego na okres kanonicznego pobytu w domu zakonnym.

179. Wzajemne relacje między Archidiecezją Poznańską a instytutami życia konsekrowanego i stowarzyszeniami życia apostolskiego określają normy prawa powszechnego, uchwały Konferencji Episkopatu Polski, prawo partykularne Archidiecezji Poznańskiej i konstytucje zakonne.

180. Poszczególne wspólnoty cieszą się słuszną autonomią życia, zwłaszcza w zakresie zarządzania, posiadają własną dyscyplinę, a także zachowują własne dziedzictwo (zob. KPK, kan. 586). Wszyscy członkowie instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, na miarę własnych sił i zgodnie ze swoim charyzmatem, winni służyć pomocą w Archidiecezji Poznańskiej.

181. W ramach Wydziału Personalnego i Administracyjnego Kurii Metropolitalnej działa Referat Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, którym kieruje przewodniczący Referatu, wspierany przez referentów archidiecezjalnych oraz moderatora dziewic i wdów konsekrowanych.

Referat Kurii
Metropolitalnej

182. Przedstawiciele kapłanów zakonnych z racji swej pracy w Archidiecezji Poznańskiej powinni należeć do Rady Kapłańskiej. Instytuty życia konsekrowanego i stowarzyszenia życia apostołskiego mające swe domy na terenie Archidiecezji Poznańskiej winny też być reprezentowane w Archidiecezjalnej Radzie Duszpasterskiej (zob. KPK, kan. 498 § 1, p. 2; 512 § 2).

Współpraca
z Archidiecezją
Poznańską

183. Na prośbę lub za zgodą wyższego przełożonego członkowie instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego mogą być zatrudniani w strukturach Archidiecezji Poznańskiej (zob. KPK, kan. 678 § 3). W przypadku powierzenia takiej pracy na stałe, należy sporządzić stosowną umowę na piśmie.

184. Jeśli na podstawie prawa własnego instytuty życia konsekrowanego mają związane z sobą stowarzyszenia wiernych świeckich, mogą zakładać ich oddziały przy swoich domach zakonnych. Należy zawsze poinformować o tym Kurie Metropolitalną (KPK, kan. 677 § 2, 312 § 2).

185. Instytuty życia konsekrowanego i stowarzyszenia życia apostołskiego mogą nabywać nieruchomości w Archidiecezji Poznańskiej i – za zezwoleniem Arcybiskupa Poznańskiego – zakładać własne domy.

186. Każdy dom zakonny, także braci niekapłanów lub sióstr, może prosić Arcybiskupa Poznańskiego o erekcję własnej kaplicy, urządzonej zgodnie z przepisami prawa liturgicznego, w której przechowuje się Najświętszy Sakrament (zob. KPK, kan. 608). Przełożeni lub przełożone domu powinny starać się, aby przynajmniej dwa razy w mie-

siącu była tam odprawiona Msza św. i dokonywana renowacja Najświętszego Sakramentu.

187. Przełożeni domu zgromadzenia siostr lub braci mogą zwrócić się do Arcybiskupa Poznańskiego z prośbą o pozwolenie na wystawianie Najświętszego Sakramentu w kaplicy domu w celu adoracji oraz na zanoszenie Komunii św. chorym członkom wspólnoty.

Współpraca z parafią

188. Dom lub kościół instytutu życia konsekrowanego lub stowarzyszenia życia apostołskiego znajduje się zawsze na terenie konkretnej parafii. Powstaje zatem szczególna okazja do współpracy wspólnoty zakonnej z tą parafią, zwłaszcza w realizacji Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego. We współpracy tej należy szanować urząd proboszcza odpowiedzialnego za całość duszpasterstwa w parafii oraz troszczyć się o słuszną autonomię instytutu życia konsekrowanego czy stowarzyszenia życia apostołskiego.

Dzień Życia
Konsekrowanego

189. – § 1. Uroczystość Ofiarowania Pańskiego (2 lutego) – ustanowiona przez Stolicę Apostolską jako Dzień Życia Konsekrowanego – jest szczególną okazją do wspólnej modlitwy osób konsekrowanych z całej Archidiecezji w katedrze poznańskiej pod przewodnictwem Arcybiskupa Poznańskiego.

§ 2. Dzień Życia Konsekrowanego jest także okazją, aby w całej Archidiecezji zebrać ofiary na wsparcie zakonów kontemplacyjnych. Osoby życia konsekrowanego winny chętnie uczestniczyć w liturgicznych uroczystościach archidiecezjalnych lub innych spotkaniach oraz modlić się w intencji Archidiecezji Poznańskiej i jej pasterzy.

Troska
o powołania

190. Należy troszczyć się, by nie zabrakło powołań do życia konsekrowanego. Dlatego każdy wierny na swój sposób winien przyczyniać się do budzenia i pielęgnowania powołań, zwłaszcza przez modlitwę. Członkowie instytutów życia konsekrowanego przez swą gorliwość w pełnieniu właściwej sobie misji, przez prace apostołskie (np. katechizacja, rekolekcje) oraz przykład prawdziwie chrześcijańskiego życia powinni rozbudzać w młodzieży męskiej i żeńskiej pragnienie poświęcenia się Chrystusowi w Kościele.

191. – § 1. Instytuty życia konsekrowanego i stowarzyszenia życia apostołskiego, współpracując z duchowieństwem diecezjalnym w służbie wszystkich powołań, mają prawo i obowiązek informować o własnym charyzmacie i poszukiwać powołań w parafiach, także dla własnej

wspólnoty, zawsze jednak w porozumieniu z miejscowym proboszczem.

§ 2. Szczególnej pomocy należy udzielać tym żeńskim wspólnotom zakonnym kontemplacyjnym i czynnym oraz instytutom świeckim, które mają mniejsze możliwości apostolatu zewnętrznego.

192. Członkowie instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego w swoich staraniach o budzenie powołań winni mieć na uwadze także potrzeby Archidiecezji Poznańskiej, która kandydatów do służby kapłańskiej w Kościele lokalnym przygotowuje w Arcybiskupim Seminarium Duchownym.

193. Zakonnicy w wykonywaniu publicznego kultu Bożego oraz wszelkich dzieł apostołskich i duszpasterskich podlegają władzy Arcybiskupa Poznańskiego. W innych zaś dziedzinach rozgraniczenie kompetencji Arcybiskupa Poznańskiego i wyższego przełożonego zakonnego dokonuje się zgodnie z przepisami prawa kościelnego w ramach umowy, jaka powinna być zawarta między nimi.

Instytuty zakonne
męskie

194. Bracia zakonni należący do kleryckich lub świeckich instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, spełniając swoją posługę zarówno wewnątrz własnych wspólnot, jak i poza nimi, uczestniczą w misji głoszenia Ewangelii przykładem życia ofiarowanego Bogu i dają świadectwo miłości w życiu codziennym. Przeżywając swoją konsekrację, winni oni ofiarnie wspomagać kapłanów w misji apostołskiej.

195. W domach zakonnych kościoły i kaplice udostępnione dla wiernych spoza domu winny być miejscem realizacji Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego. W działalności duszpasterskiej należy kierować się troską o dobro duchowe uczęszczających do tych kościołów i kaplic wiernych, z zachowaniem jednak specyficznego charakteru i przeznaczenia danej świątyni.

196. Wszyscy wierni, zarówno duchowni, jak i świeccy, w miarę możliwości, winni wspierać dzieła prowadzone przez klasztory kontemplacyjne i nieść im pomoc materialną.

Instytuty zakonne
żeńskie

197. Apostolskie żeńskie instytuty zakonne, prowadząc własne dzieła, określone ich charyzmatem i aktualnym prawem (dzieła charytatywne, szkoły, świetlice dla dzieci i młodzieży itp.), powinny dbać o należne

wypełnianie tych zadań dla dobra Kościoła lokalnego i miejscowej społeczności.

198. Wyższe przełożone zakonne nie powinny bez bardzo ważnej przyczyny przenosić siostry katechetki w czasie trwania roku szkolnego.

199. Do pracy w parafii przełożone zakonne powinny kierować siostry uwzględniając ich kwalifikacje, uzdolnienia, a także właściwy charyzmat i cele instytutu.

200. Siostry powinny podtrzymywać współpracę z duszpasterstwem parafialnym w zakresie: prowadzenia kancelarii, pełnienia funkcji zakrystianki, organistki, udzielania pomocy przy spełnianiu różnych funkcji liturgicznych, w służbie samarytańskiej niesionej ludziom samotnym, cierpiącym niedostatek, niedołączonym lub starszym i pozbawionym opieki.

201. W pracy parafialnej siostra zakonna podlega zwierzchnictwu proboszcza; winna spełniać jego polecenia i zdawać mu relacje ze swej pracy. W sprawach życia zakonnego siostra podlega przełożonym zakonnym, które jednak w swych decyzjach mają obowiązek uwzględniać także postulaty związane z pracą parafialną (zob. PSA 19). Nie należy przenosić siostry zatrudnionej w parafii bez konsultacji z proboszczem, poprzestając jedynie na poinformowaniu go, że taki fakt nastąpi.

202. Siostry zakonne, pełniące różnorakie posługi w parafiach i w instytucjach kościelnych, mają prawo do sprawiedliwego wynagrodzenia za swą pracę. Kwestie szczegółowe dotyczące pracy sióstr w Archidiecezji Poznańskiej powinny być określone pisemną umową zawartą pomiędzy bezpośrednim przełożonym kościelnym a wyższą przełożoną zakonną. Należy określić wysokość wynagrodzenia za pracę z uwzględnieniem ubezpieczenia według obowiązujących stawek państwowych. Umowa taka powinna być zatwierdzona przez Kurię Metropolitalną.

203. Siostry mają prawo do organizowania na terenie poszczególnych parafii lub przy własnych domach zakonnych spotkań apostołskich i modlitewnych, pielgrzymek lub innych tego typu działań, zawsze jednak w porozumieniu ze swoimi przełożonymi oraz miejscowym

proboszczem bądź rektorem kościoła czy kaplicy. Bardzo pożądane jest również zaangażowanie się sióstr w różne formy duszpasterstwa dzieci, młodzieży, rodzin, w szczególności zaś w opiekę nad samotnymi matkami czy dziećmi w świetlicach lub innych ośrodkach opiekuńczych.

204. Likwidacja placówki zakonnej, która może nastąpić na skutek: braku sióstr, ustania przyczyn, dla których zaangażowano siostry w parafii, lub niedotrzymania warunków umowy przez jedną ze stron, wymaga uprzedniego powiadomienia Arcybiskupa Poznańskiego.

205. Arcybiskup Poznański, na wniosek przełożonych zakonnych mianuje spowiednika sióstr dla poszczególnych domów zakonnych znajdujących się na terenie Archidiecezji Poznańskiej. Stałym spowiednikiem nie może być kapelan domu ani kapłan, wobec którego siostry mają zobowiązania służbowe.

206. Instytuty świeckie, z tytułu własnego charyzmatu lub prowadzonego dzieła, mają prawo do organizowania spotkań apostolskich, grup modlitewnych, rekolekcji, katechizacji i innych form duszpasterskich. Winny jednak pamiętać, że pozostają w zależności od Arcybiskupa Poznańskiego i swoich przełożonych.

Instytuty świeckie

207. Przełożeni zakonni powinni utrzymywać kontakt z Referatem Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego Kurii Metropolitalnej. Zachęca się wszystkich członków, by zgodnie z właściwym sobie charyzmatem włączali się w prace duszpasterskie Archidiecezji Poznańskiej, czyli realizację Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego.

208. Mieszkające na terenie Archidiecezji Poznańskiej dziewice i wdowy konsekrowane utrzymują się ze środków własnych, same ustalają swoją regułę życia, którą zatwierdza Arcybiskup Poznański, i podlegają bezpośrednio jemu.

Dziewice i wdowy konsekrowane

209. Za formację dziewic i wdów konsekrowanych odpowiada moderator ustanowiony przez Arcybiskupa Poznańskiego.

5. WIERNI ŚWIECCY

210. Za świeckich uważa się tych wszystkich wiernych chrześcijan niebędących członkami stanu kapłańskiego ani zakonnego, którzy wcieleni przez chrzest w Chrystusa, ustanowieni jako Lud Boży i uczynieni na swój sposób uczestnikami kapłańskiego, prorockiego i królewskiego urzędu Chrystusowego, sprawują właściwe całemu ludowi chrześcijańskiemu posłannictwo w Kościele i w świecie (zob. KK 31).

Powołanie
do świętości

211. Wiernym świeckim, prócz praw i obowiązków wspólnych wszystkim wiernym (zob. KPK, kan. 208–223), przysługują również inne, związane z realizacją ich własnego powołania do świętości, które określa prawo kanoniczne (zob. KPK, kan. 224–231).

Formacja

212. Wierni świeccy winni mieć świadomość konieczności własnej formacji. Jej celem jest odkrywanie i realizacja własnego powołania oraz misji w Kościele i w świecie (zob. CHL 58). Odpowiedzialnymi za formację są przede wszystkim oni sami, a także członkowie rodzin, duszpasterze odpowiedzialni za realizację Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego, liderzy stowarzyszeń, ruchów, grup apostoelskich, zrzesseń i organizacji katolickich, które swym zasięgiem wychodzą poza wspólnotę parafialną.

213. Formacja katolików świeckich powinna mieć charakter integralny, a więc obejmować sferę ludzką, duchową, intelektualną i doktrynalną. Wśród środków pomocniczych służących właściwej formacji należy wymienić m.in.: modlitwę, słuchanie Słowa Bożego, sakramenty święte, kierownictwo duchowe i poznawanie nauki Kościoła (zob. CHL 58).

214. Podstawowymi miejscami formacji katolików świeckich są rodzina, parafia i diecezja.

215. Duszpasterze parafialni winni podejmować działania mające na celu skuteczną realizację katechezy dorosłych zgodnie z zasadami ustalonymi w Archidiecezji Poznańskiej. W programie duszpasterstwa parafialnego istotne miejsce winny zajmować m.in.: homilie i kazania, spotkania formacyjne związane z przygotowaniem do przyjęcia

poszczególnych sakramentów, spotkania rodziców dzieci katechizowanych oraz spotkania stowarzyszeń, grup i ruchów działających na terenie parafii.

216. Formacja ponadparafialna prowadzona jest w Archidiecezji Poznańskiej poprzez rekolekcje i dni skupienia dla stowarzyszeń, ruchów i grup duszpasterskich działających w parafiach, jak również w ramach duszpasterstwa akademickiego. Zachęca się wiernych, by nie tylko korzystali z istniejących możliwości, ale również włączali się w poszukiwanie i organizowanie nowych sposobów formacji.

217. Wydział Teologiczny UAM oraz szkoły katolickie winny zwracać szczególną uwagę na to, by wraz z rozwojem intelektualnym dokonywał się także rozwój duchowy ich wychowanków. Program formacji winien być dostosowany do wieku i poziomu intelektualnego studentów i uczniów.

218. Wierni świeccy, jako uczestnicy funkcji Chrystusa – Kapłana, Proroka i Króla, mają czynny udział w życiu i działalności Kościoła. Winni być świadomi, że ich zaangażowanie apostołskie jest niezbędne, szczególnie tam, gdzie oddziaływanie pasterzy okazuje się mało skuteczne.

Apostolstwo

219. Ze specyfiki powołania świeckich w Kościele wynika specyficzny charakter ich apostołstwa, które winno urzeczywistniać się w świecie i dla uświęcenia świata (zob. CHL 15; KK 31). Winni oni przepajać duchem ewangelicznym różne obszary życia i doskonalić porządek spraw doczesnych, by w ten sposób służyć zbawieniu ludzi (zob. DA 2).

220. Wierni świeccy powinni mieć świadomość podwójnego wymiaru swojego apostołstwa, które winno być realizowane we wspólnocie z innymi oraz indywidualnie poprzez odważne głoszenie Ewangelii i dawanie świadectwa życia wiernego Bogu.

Wymiar indywidualny i wspólnotowy apostołstwa

221. Podstawowym miejscem zaangażowania apostołskiego wiernych świeckich winna być rodzina, miejsce pracy, a także własna parafia. Zachęca się ich również do czynnego uczestnictwa w stowarzyszeniach, ruchach, grupach apostołskich, zrzeszeniach i organizacjach katolickich, które swym zasięgiem wykraczają poza wspólnotę parafialną.

Zakres apostołstwa
świeckich

222. Wierni świeccy, wypełniając posłannictwo Kościoła polegające na przekazywaniu ludziom ewangelicznego orędzia Chrystusa i Jego łaski oraz przepajaniu i doskonaleniu duchem ewangelicznym porządku spraw doczesnych, winni prowadzić działalność apostołską w Kościele i w świecie, a więc zarówno w porządku duchowym, jak i doczesnym (zob. DA 5).

223. Istotne znaczenie ma zaangażowanie świeckich w uprawianie apostołstwa poprzez szerzenie Ewangelii i uświęcanie. Służyć temu może przede wszystkim świadectwo życia, ale należy pamiętać także o szukaniu okazji do głoszenia Chrystusa słowem wobec wierzących, jak i niewierzących. Ważnym zdaniem jest również wyjaśnianie współczesnych problemów w świetle zasad chrześcijańskich (zob. DA 6).

224. Wierni świeccy, czerpiąc siły z czynnego udziału w życiu liturgicznym własnej wspólnoty, winni gorliwie uczestniczyć w jej pracach apostołskich (zob. DA 10).

225. Apostołstwo świeckich winno wyrażać się w szeroko pojętej katechezie. Wierni świeccy powinni angażować się przede wszystkim w katechezę rodzinną, ale także pomagać w katechezie parafialnej i czuwać nad skutecznością katechezy szkolnej.

226. Ważnym miejscem działalności apostołskiej Kościoła są szkoły katolickie. Świeccy winni angażować się w propagowanie istniejących i tworzenie kolejnych szkół oraz w sposób odpowiedzialny włączać się w dzieło wychowania katolickiego, jako właściwej sobie misji kościelnej (zob. CHL 62).

227. Roztropna troska o dobro wspólne winna inspirować świeckich do działania na polu szeroko pojętej polityki. Powinni oni angażować się szczególnie tam, gdzie panuje zagrożenie wartości moralnych, niesprawiedliwość, krzywda społeczna, by przez decyzje polityczne kształtować życie społeczne w duchu Ewangelii.

228. Obecność świadków Ewangelii i wartości z niej płynących jest konieczna również w świecie kultury i nauki, dlatego też trzeba, by wierni świeccy „z odwagą i twórczą inteligencją byli obecni w uprzywilejowanych miejscach kultury, jakimi są szkoły i uniwersytety, ośrodki badań naukowych i technicznych, środowiska twórczości

artystycznej i humanistycznej refleksji” (zob. CHL 44), a także środki społecznego przekazu.

229. Wierni świeccy winni angażować się w rozwiązywanie problemów wynikających z zachodzących przemian społeczno-gospodarczych (zob. CHL 43).

230. Wierni świeccy, znając potrzeby współczesnego człowieka, winni angażować się w niesienie pomocy duchowej i materialnej, tworząc i wspierając organizacje kościelne zajmujące się działalnością charytatywną. Winni również uzewnętrznić swoją współodpowiedzialność za Kościół widzialny, zabiegając o środki niezbędne dla jego utrzymania.

231. Apostolstwo świeckich w Kościele obejmuje również zadania natury administracyjnej, ekonomicznej, czy nawet sądowniczej. Dlatego też niezbędny jest ich czynny udział w radach duszpasterskich i ekonomicznych zarówno na szczeblu archidiecezjalnym, jak i parafialnym. Odpowiednio przygotowane osoby mogą spełniać określone prawem kościelnym funkcje w Metropolitalnym Sądzie Duchownym i Kurii Metropolitalnej.